

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.075/2023/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő (eljáró képviselő: felperest képviselő kamarai jogtanácsos, felperesi képviselő címe)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperest képviselő kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díj megfizetése iránt indított közzszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (11. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 1.K.700.467/2022/10. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 251.225 (kétszázötvenegyezer-kétszázhuszonöt) forint megbízási díjat.

A peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperes hivatásos állományú tagja, 2020. április 1. napjától balesetvizsgáló és helyszínelő beosztásban teljesít szolgálatot; szolgálati helye a szolgálati hely, szolgálatteljesítési helye település 1. A peresített időszakban beosztásához nem tartozóan rendszeresen látott el szemleköteles (közúti) közlekedési baleset miatt többek között a település 2, település 3, település 4, és település 5 Rendőrkapitányság illetékességi területén helyszínelői feladatokat, melyek ellátásáért megbízási díj megfizetését kérte. Szolgálati panaszát előljáró megalapozatlanság miatt elutasította.

A felperes keresete

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2020. április 1. napjától 2021. október 31. napjáig terjedő időszakra bruttó 502.450 forint, az illetményalap 100%-nak megfelelő mértékű megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére. Keresetének jogalapjaként a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. tv. (továbbiakban: Hszt.) 71. § (1)-(5) bekezdését jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 376.838 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Álláspontja szerint annak eldöntése során, hogy a felperes által a település 4, település 3, település 6 és szolgálati hely illetékességi területén végzett helyszínelői és balesetvizsgálói tevékenység a szolgálati beosztásához tartozó feladat ellátásnak minősül-e, a felperes kinevezése szerinti beosztásból kell kiindulni, mely nem vitásan a szolgálati hely állományában helyszínelő és balesetvizsgálói feladatokra vonatkozik; a felperes illetményét is e feladatok ellentételezéseként állapították meg. Mindebből következően a más helységeken végzett helyszínelői és balesetvizsgálói feladatok nem tartoznak a felperes kinevezése szerinti beosztásába, így az többletfeladatnak minősül. Az alperesnek a Hszt. 13. § (4) bekezdésére történő hivatkozását, valamint a Hszt. 60. §-ában szabályozott árendelésre és 2. § 8. pontjában szabályozott belföldi szolgálati kiküldetésre vonatkozó érvelését sem találta megalapozottnak, mivel azok feltételrendszere a perbeli esetben nem érvényesült, azok írásbeli elrendelésére nem került sor, valamint a feladatellátásra rendszeresen került sor. A megbízási díj mértéke tekintetében megjelölt felperesi igényt eltúlzottnak értékelte és az elvégzett többletfeladatokkal a rendvédelmi illetményalap 75 %-nak megfelelő megbízási díjat találta arányban állónak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[4] Az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezése ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával – az elsőfokú bíróság által megállapított díjazás mérséklését kérte. Másodfokú perköltséget igényelt. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hszt. 2. § 8. pontját, 13. § (4) bekezdését, 71. § (1) bekezdés a)-c) alpontjait és (5) bekezdését, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 35. § (3)–(6) bekezdéseit, valamint a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet 10. § (2) bekezdését.

[5] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogértelmezésre jutott annak megállapításával, hogy a felperes a beosztásához nem tartozó feladatokat végzett. A felperes a perrel érintett időszakban összesen 20 alkalommal hajtott végre a szolgálati hely illetékességi területén kívül helyszínelői feladatokat, ugyanakkor azáltal, hogy esetenként az illetékességi területen kívül végzett a beosztásának megfelelő, a munkakörébe tartozó feladatot, nem keletkezik többletfeladat, így ez a körülmény megbízási díj megállapítására sem adhat alapot. Vitatta az elsőfokú bíróságnak a megbízási díj mértékével kapcsolatban kifejtett álláspontját, mivel nem vette figyelembe, hogy a felperes illetékességi területen kívül végzett feladatainak feldolgozására a szolgálati helyen, tehát az illetékességi területen belül került sor, így ez az időtartam a díjazás megállapításánál nem vehető figyelembe. Megalapozatlan az elsőfokú bíróság írásbeli elrendeléssel kapcsolatos álláspontja is; kifejtette, hogy az írásbeliség átrendelés, ideiglenes átrendelés, belföldi kiküldetés és megbízás esetén is követelmény, az írásbeliség hiánya azonban nem jelenti azt, hogy ne kellene vizsgálni, az adott feladatellátás ezek közül melyik keretében valósul meg. Álláspontja szerint a Hszt. 71. § (1) bekezdése szerinti megbízás eseti nem álltak fenn.

[6] Egyebekben változatlan tartalommal megismételte és fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontját, ennek során hivatkozott a Hszt. 13. § (1) és (4) bekezdésének sérelmére, az elsőfokú eljárás során a belföldi szolgálati kiküldetéssel és az átrendeléssel, ideiglenes átrendeléssel, valamint az erőátcsoportosítással kapcsolatban előadott érvelésére. Utóbbival kapcsolatban részletesen is kifejtette, hogy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv tevékenység-irányítási központjai, egyes rendőri szervek ügyeletei, valamint a segélyhívásokat fogadó központok egységes működéséről szóló 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 16., 28. és 37. pontjai alapján erőátcsoportosítás keretében a TIK ügyelvezetőjének jogszerű lehetősége volt a megyei rendőr-főkapitányság közigazgatási területén lévő rendőrkapitányságok állományának átcsoportosítására. Érvelése szerint ideiglenes jelleggel, szolgálati érdekből történő erőátcsoportosítás szükségessége esetén a rendvédelmi szerv hatékony működéséhez szükséges szolgálatszervezési okból lehetőség van arra, hogy a munkáltató utasítására a hivatásos állomány tagja másik rendőrkapitányság illetékességi területén lásson el a beosztásába tartozó feladatokat.

[7] A másodlagos fellebbezési kérelméhez kapcsolódóan előadta, hogy a megállapított díjazás nem áll arányban a havi 1-2 alkalommal ellátott feladat nagyságával, így a megbízási díj 50%-os mértékre történő mérséklését kérte.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségében történő marasztalását. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy nem tartozik a felperes munkakörébe egy másik városi rendőrkapitányság illetékességi területén történt baleset helyszínelése, mely ezáltal megbízási díjjal ellentételezendő. Kiemelte, hogy az alperes Hszt. 13. § (4) bekezdésére történő hivatkozása alaptalan, sőt a felperes munkavégzési helyének meghatározása a Hszt. 71. §-a szerinti megbízási díj iránti igény vizsgálata vonatkozásában nem releváns, mivel ez utóbbi esetben a megbízási díjra a c) pont alapján akkor válik jogosulttá, ha a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, többletfeladatként. Ezért szükséges azt vizsgálni, hogy mi a felperes beosztása, feladatköre. Az alperesnek a belföldi kiküldetésre történő hivatkozása okszerűtlen, hiszen ez, pontosabban ennek díjazása kizárólag az eltérő szolgálatteljesítési helynek az ellentételezését szolgálja, míg a megbízási díj ténybeli alapja a beosztásba nem tartozó – így a más rendőrkapitányság illetékességi területére tartozó – feladatellátás. Utalt továbbá arra, hogy az alperes az összecszerűség mérséklésére vonatkozó igényét konkrét ténybeli érvekkel nem indokolta.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[9] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[10] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás érdemi döntésének korlátját illetően az Ítéltábla figyelembe vette, hogy az alperes a tényállás tisztázottsága tekintetében eljárásjogi jogszabálysértést nem állított, az ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte. A jogorvoslati eljárás szabta keretek között a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntését az irányadó és helyesen felhívott jogszabályi rendelkezésekre alapította, a kereseti kérelem jogalapját érintően a jogi indokolásában megjelenő okfejtése – melyet a másodfokú bíróság oszt – helytálló. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

[11] Az ügy érdemét illetően a peres felek egyező nyilatkozatot tettek a felperes beosztásához tartozó feladatokra, ugyanígy arra is, hogy a vitatott időszakban hol, mennyi és milyen jellegű feladatot végzett a szolgálati helyén kívül. Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen rögzítette, miszerint a felek között nem volt vitatott, hogy a felperes a perrel érintett időszakban összesen 20 alkalommal hajtott végre szemleköteles (közúti) közlekedési baleset miatt más rendőrkapitányság illetékességi területén helyszínelői feladatokat.

[12] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által a más rendőrkapitányságok illetékességi területén végzett szolgálati feladatok a beosztásába,

feladatkörébe nem tartoznak, így a Hszt. 71. §-a alapján bírálандók el. Kinevezése a szolgálati hely állományára vonatkozik, ezért nem tartozhat munkakörébe, beosztásának feladatkörébe egy másik rendőrkapitányságon felmerülő és ebből következően az ottani állomány munkakörébe tartozó helyszínelői feladat ellátása. Az elsőfokú bíróság megalapozott érvelése szerint az alperes szabadon csak egy adott beosztáson belül határozhatja meg a munkaköri feladatokat és a jogszabály által meghatározott besoroláshoz és illetményhez is kötve van. Egységes az ítélkezési gyakorlat a tekintetben, hogy a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörnek minősül a munkáltató rendvédelmi szerv illetékességi körébe nem tartozó feladat ellátása akkor is, ha ez a feladat – jellegét tekintve – azonos a hivatásos állomány tagjának beosztásába tartozó feladattal (Kf.III.45.083/2022/5.).

[13] A másodfokú bíróság mindezekon túlmenően rámutat, hogy az elsőfokú bíróság értelmezte a Hszt. 2. § 8. pontjában foglaltakat és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a kiküldetésre vonatkozó szabályokat akkor lehet alkalmazni, amennyiben a hivatásos állomány tagjának feladatkörébe tartozó, de szolgálatteljesítési helyének közigazgatási határán kívül történő feladatellátás merül fel, mely értelmezéssel a másodfokú bíróság maga is egyet értett. A belföldi szolgálati kiküldetés, illetőleg ennek ellenértékeként biztosított juttatás kizárólag az eltérő szolgálatteljesítési helynek az ellentételezését szolgálja; ezzel szemben a Hszt. 71. §-a szerinti megbízási díj ténybeli alapja a kinevezés szerinti beosztásba nem tartozó feladatellátás. Miután a más rendőrkapitányság illetékességi területébe tartozó feladat nem a felperes szolgálati feladata, így tartalmilag a pertárgyi foglalkoztatás kiküldetés nem lehet. Mindebből az következik, hogy a Hszt. 2. § 8. pontjával összefüggésben szükségtelen volt további vizsgálódás lefolytatása, ezzel összefüggésben az ORFK utasítás 16., 28. és 37. pontjaiban foglaltak vizsgálata.

[14] Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli esetben nem alkalmazhatók az átrendelés és az ideiglenes átrendelés szabályai sem. A Hszt. 60-61. §, valamint a BM rendelet 33. § alapján megalapozottan mutatott rá az átrendelés, ideiglenes átrendelés írásbeli – állományparancsban vagy utasítással történő – elrendelésének, valamint feltételeinek hiányára, mellyel ellentétes állításokat az alperes sem tett; továbbá az elsőfokú bíróság az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően (Kf.VII.39.661/2020/5.) értékelte e körben a foglalkoztatás valós és megvalósult körülményeit is, melyek szintén alátámasztották az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a Hszt. 60-61. §-ainak feltételrendszere nem valósult meg.

[15] Alaptalanul hivatkozott az alperes a Hszt. 13. §-nak a sérelmére is. Bár a Hszt. 13. § (4) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony létesítésekor valóban vállalja, hogy az e törvényben meghatározott feltételekkel, a szolgálati érdekeknek megfelelően a rendvédelmi szerv bármely szervezeti egységénél kötelezhető szolgálatteljesítésre, ez azonban nem zárja, nem is zárhatja ki a Hszt. 71. §-nak alkalmazását, ezáltal a szabályozás esetleges kiüresítését, ha annak feltételei fennállnak. A Hszt. 13. § (1) bekezdése értelmében a szolgálati viszony részese az állam nevében eljáró rendvédelmi szerv is, amelyet a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályban és más jogszabályban meghatározott kötelezettségek – így a Hszt. 71. §-ban foglaltak – szintén terhelik, e rendelkezés tehát a felperesi igény alaposságát nem rontja le.

[16] Összességében megállapítható: az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban nem lehet önkényes: a munkáltató csak az állománytáblában rendszeresített beosztás keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni; ez a felperes esetében a szolgálati hely illetékességi területén ellátandó helyszínelő és balesetvizsgáló beosztás volt. A következőkes bírői gyakorlat szerint a munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, így ezen elvi alapról eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör feladatainak ellátását (Kfv.VII.39.389/2021/4.).

[17] A Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívák, ebből következően a felperest akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el, többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat ellátása okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerint beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben az adott szolgálati beosztás mellett, az alól történő mentesítés nélkül rendszeresen elvégzett további tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az többletfeladatként értékelendő. Mindezekből következően az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által a peresített időszakban végzett többletfeladat ellátása megalapozza a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díjra való jogosultságot, következésképpen az elsőfokú bíróság döntése a kereseti kérelem jogalapját illetően helytálló volt.

[18] Miután az alperes nem állapította meg és nem fizetett a felperesnek a peresített időszakra megbízási díjat, így azt az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg. A mérlegelési jogkör jogszerűségének vizsgálatakor a legfontosabb kérdés a hatásköri anyagi jogi szabályok vizsgálata; az, hogy a jogilag kötött mérlegelés a jogszabályok keretei között történt-e. Amennyiben ugyanis a jogszabály a mérlegelés szempontjait meghatározza, a másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között azt kell megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket a törvényi előírásokat; ezen felülbírálat elvégzéséhez ismernek kell lennie, hogy melyek voltak az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelés szempontjai és azokat okszerűen vette-e figyelembe.

[19] Kétségkívül mérlegelési jogkörnek felel meg, ha a jogszabály valamely jogkövetkezmény mértékét meghatározott tartományban („tól-ig” keretben) fejezi ki konkrét mérlegelési szempontok nevesítése nélkül. Jelen esetben a mérlegelés kereteit a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglalt 50-200 %-ig terjedő tartomány, annak konkrét szempontjait pedig a BM rendelet 35. § (6) bekezdésében felsoroltak határozzák meg; mely utóbbi norma előírja, hogy a helyettesítési díj mértékét a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell meghatározni.

[20] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság indokát adta a döntése alapját képező és általa mérlegelt szempontoknak. A tényállásban foglaltak és a jogi indokolásban leírtak összevetése alapján megállapítható, hogy az arányosság vizsgálatánál figyelembe vette, hogy a felperes rendszeresen és visszatérően végezte a beosztásába nem tartozó szolgálati feladatokat, ugyanígy azt is, hogy azokat több rendőrkapitányság illetékességi területén látta el. Megállapítható volt ugyanakkor, hogy a szükséges mérlegelési tevékenységet nem teljes körűen végezte el, mivel figyelmen kívül hagyta azon lényeges és a felek által sem vitatott peradatot, hogy a felperes csekély számban (havi 1-3 alkalommal) végzett helyszínelői tevékenységet más rendőrkapitányságok illetékességi területén; valamint tévesen értékelte a megbízási díj mértékének megállapításánál a díjazás mértékét emelő tényezőként a felperes illetékességi területen kívül ellátott feladataihoz kapcsolódó irodai munkavégzését, mivel azt a felperes a szolgálati helyon, azaz nem az illetékességi területen kívül látta el, így azt e tekintetben nem indokolt figyelembe venni.

[21] A jogszerűségi kontroll nem vitásan a másodfokú bíróság számára felülmérlegelési lehetőséget nem biztosít, ugyanakkor a fenti mérlegelési szempontok bevonásával válik a mérlegelési tevékenység teljessé, ezáltal okszerűvé, amely egyúttal kimeríti a BM rendelet 35. § (6) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontokat. A másodfokú bíróság mindezek alapján 50%-os mértékű megbízási díj megfizetését látta indokoltnak, az elvégzett többletfeladatokkal arányban állónak.

[22] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

[23] A másodfokú bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel arra, hogy a pernyertesség és pervesztesség aránya között jelentős különbség nem állapítható meg –, úgy rendelkezett, hogy a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

[24] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, a felperes pedig munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[25] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[26] A másodfokú bíróság a határozat bevezető részében az alperes 2023. január 1. napjával megváltozott megnevezését az Alaptörvény – tizenegyedik módosítását követően hatályos – F) cikk (2) bekezdésére és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 4/A. § (1) bekezdésére figyelemmel tüntette fel.

[27] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. augusztus 30.

dr. Szőke Mária s.k.	dr. Németh Andrea s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró